

Livet under strömavbrottet

Livet under strömavbrottet

I vår lilla lägenhet i centrala Havanna blev vi av med elen precis när händelsen i Matanzas inträffade (kraftverket havererade). Jag arbetade på min bärbara dator, som jag vanligtvis använder för att skriva och koppla upp mig mot internet. Dess batteriladdning räckte i fyra timmar, så utan laptop eller uppkoppling, och eftersom jag inte kunde tolerera sysslolöshet, började jag läsa om kapitlen om William Jennings Bryan, Theodore Roosevelt och Woodrow Wilson i Richard Hofstadters *The American Political Tradition*.

Vid tidpunkten för elavbrottet var vattennivån låg i vår byggnad. Den person som ansvarar för att slå på pumpen som skickar vatten från källarens cistern till byggnadens och lägenheternas vattentankar utförde inte denna uppgift kl. 8.30 eller 9.00, som förväntat. Vatten för dagen hade alltså inte levererats när händelsen inträffade kl. 11.00. Pumpen behöver naturligtvis el för att fungera. Enligt ryktesfloran i byggnaden led personen i fråga av baksmälla.

Vi tillbringade fredag eftermiddag och tidig kväll utan belysning och med låg vattennivå, men i lugn och ro. Klockan 22.00 stod dock en av de boende i huset, enligt ryktet en alkoholist, ute på gatan och skrek och slog på en kruka. Hon protesterade mot att situationen med elförsörjningen var outhärdlig, eftersom hon inte kunde laga mat och hon har ansvar för barnbarn och en gammal mor. Hon uppmanade folk att gå ut på gatan och protestera tillsammans med henne.

Två eller tre personer i byggnaden stödde henne från sina lägenheter genom att slå på kastruller och skrika vulgära ord. Men stödet för hennes protestaktion var begränsat till det partiella stödet från dessa två eller tre. En man ropade från sin lägenhet att hon skulle vara tyst. Uppenbarligen ringde någon polisen, för efter ungefär en halvtimmes protest anlände ett tiotal poliser och säkerhetsagenter, de flesta civilklädda. En av dem talade med henne under en längre tid och protesten avslutades. Hon blev inte arresterad. Ett par av agenterna stannade kvar i närheten av byggnaden efter händelsen och observerade om något ytterligare skulle inträffa. Lugnet var återställt.

Runt midnatt satt fler personer än vanligt på trapporna framför byggnaderna för att söka svalka från hettan inne i byggnaderna, som nu saknade fungerande fläktar. De förde livliga och högljudda samtal, vilket är normalt bland kubaner, med ämnen som uppenbarligen låg långt från alla protestöverväganden. Som vanligt passerade många bilar på gatan, en viktig genomfartsled som förbinder Gamla Havanna med Centrala Havanna och Vedado. Klockan 04.00 var gatan tom på bilar och människor. Allt var lugnt, tyst och mörkt.

Klockan 04.15 kollade jag min mobiltelefon och letade efter meddelanden i de kubanska filosofernas WhatsApp-chattgrupp. Jag upptäckte att flera meddelanden hade publicerats mellan kl. 01.00 och 02.00, med namn på de delar av Havanna där elförsörjningen hade återställts. Jag tyckte att det var betryggande att veta att processen med att återupprätta elförsörjningen i staden var igång.

Jag skickade ett meddelande till chattgruppen och tackade dem som hade skickat den användbara och lugnande informationen. Jag uttryckte också min solidaritet och skrev att jag av olika skäl är övertygad om att Kuba kommer att övervinna blockaden utan att avsluta den.

Vi tillbringade lördagen utan elektricitet. Vattnet i våra lägenhetstankar var slut och vi använde oss av två små vattentankar på vår balkong som reserv. Jag började dagen med att skriva ner min upplevelse med hjälp av en anteckningsbok och en kulspetspenna, ett skrivverktyg som jag hade använt i årtal, innan vissa människor uppfann persondatorer, bärbara datorer och Internet, med enorma oförutsedda konsekvenser.

Vid middagstid såg vi ett fartyg komma in i Havannabukten från vårt lägenhetsfönster på östra sidan. Det verkade möjligen vara en liten oljetanker, vilket premiärministern hade meddelat på torsdagskvällen, innan elsystemet kollapsade. Det tar dock ett par dagar för bränslet att transporteras från hamnen till elproduktionsanläggningarna.

Jag ägnade eftermiddagen åt att läsa en spansk översättning av essäer av Xi Jinping, skrivna mellan 2003 och 2007, då han var partiledare i provinsen Zhejiang i Kina. Essäerna är skrivna till partiets celledare i provinsen och avslöjar grunderna för den kinesiska statschefens nuvarande tänkande, som enligt min mening är den viktigaste exceptionella ledaren under den första fjärdedelen av det tjugoförsta århundradet.

Olga Lidia tillbringade lördageftermiddagen med att samtala med kvinnorna i byggnaden, varav en informerade henne om att kommunen Playa i Havanna var utan både köksgas och elektricitet. Våra mobiltelefoner var vid det här laget utan batteriladdning, så vi var utan kommunikation med omvärlden, vilket åtminstone tillfälligt befriade oss från alla skyldigheter att vara informerade och oroade över världshändelserna. En av kvinnorna gav Olga en påse nudlar, så att hon kunde laga kycklingnudelsoppa i kubansk stil.

Klockan 18.00 betalade Olga en ung kvinna (dotter till en av deltagarna i den kortlivade protesten kvällen innan, han en före detta polis som ryktades vara ett fyllo) för att bära två hinkar med vatten från källarens cistern till vår lägenhet på femte våningen. Dessutom bar Olga Lidia och en väninna från fjärde våningen två hinkar vatten till vår lägenhet från den lägenhet som väninnan delar med sin sjuka mor, där det finns en stor vattenbehållare med reservvatten.

Olga diskuterade med kvinnorna på femte våningen hur distributionen av vattnet skulle skötas när elektriciteten återställdes. Kvinnorna ansåg att pumpen borde sättas på omedelbart när elen återställs, eftersom det är möjligt att elförsörjningen kommer att stängas av igen efter några timmar på grund av bristen på tillgänglig energi i det nationella systemet. Mannen till en av kvinnorna erbjöd sig att starta vattenpumpen så snart elen återställdes, även om det skulle ske mitt i natten. Han har nyckel till källaren eftersom han förvarar sin cykel där, och han går regelbundet in i cisternens område för att ta cykeln till jobbet tidigt på morgonen. Han har startat vattenpumpen vid olika tillfällen tidigare. Han lovade att starta vattenpumpen så snart elektriciteten återställs, oavsett vilken timme det är.

Klockan 19.00 var trafik- och fotgängarmönstret normalt för en lördag, trots avsaknaden av ljus. En grupp turister passerade i fyra amerikanska cabrioletbilar i lyxklassen, en favoritaktivitet för internationella turister i Havanna. Som bekant importerades dessa bilar från USA på 1950-talet som en del av importen av lyxartiklar, på bekostnad av varor som var nödvändiga för befolkningen. Som också är känt upphävdes denna snedvridning av importen av Fidel.

Mörkret föll på kl. 19.30 och vi kunde från vår balkong se att många av stadsdelarna i söder och öster hade fått tillbaka elen. Klockan 21.00 fylldes luften av musik och festande, eftersom ungdomarna i området hade förvandlat den ljuslösa lördagskvällen till ett tillfälle för gatufester.

Klockan 21.00 fick Olga ett samtal från sin systerdotter, som bor i en del av Havanna där elektriciteten har återställts. Hon informerade oss om att kubanska TV-nyheter rapporterar att återupprättandet av elektriciteten fortskrider. Processen är långsam, eftersom många av kretsarna är gamla. Man räknade med att elen skulle vara tillbaka i staden sent på lördagskvällen eller tidigt på

söndagsmorgonen.

Olga systerdotter informerade oss också om två orkaner i området. Den ena (Oscar) närmar sig östra Kuba, på andra sidan ön. Den andra ligger västerut och är på väg mot centrala Mexiko. Medvinden från den senare orsakar vindar, mulen himmel och tidvis regn i Havanna.

Klockan 22.30 slocknade lamporna i kvarteren söder och öster om oss. Min första tanke var att det var ett tekniskt fel i samband med återupprättandet av tjänsten. Men Olga tror att man medvetet stängde av för att spara energi, eftersom det är troligt att systemet kommer att fortsätta att ha energiunderskott. Hon tror att så länge energiunderskottet kvarstår kommer elen i många områden att vara tillgänglig endast under några timmar innan den bryts. Dessa få timmar, resonerar hon, skulle ge tid för distribution av vatten till byggnader och lägenhetstankar, konservering av frysta och kylda livsmedel och laddning av mobiltelefoner, bärbara datorer och andra batteridrivna enheter. Så det krävs flit och uppmärksamhet, betonade hon. (Jag vill påpeka att Olga Lidia har en examen i metallurgisk teknik och är medlem i Kubas kommunistparti; och hon har ett gott sinne för praktiska frågor).

Efter det att servicen till de tidigare återställda zonerna avbröts kl. 22.30 kunde vi höra grytknallar på avstånd. Men dessa protester föreföll vara sporadiska och isolerade, och de kunde inte generera en ihållande och enhetlig protestaktion. Från vår utsiktspunkt fanns det inte heller några tecken på att människor skulle ha gått ut på gatorna för att protestera.

Det intermittenta och isolerade smällandet fortsatte i trettio eller fyrtiofem minuter, med undantag för en ensam smällare nära oss, vars intermittenta smällande kunde höras fram till nästan midnatt. Vid midnatt var allt lugnt och mörkt, med undantag för normal biltrafik.

Klockan 04.00 hade biltrafiken upphört. Gatorna var helt tysta och mörka.

Soluppgången på söndagsmorgonen var kl. 7.30. Vi var fortfarande utan elektricitet. Vi utvärderade vår försörjning av dricks- och badvatten. (Olga omvandlar tankvatten till dricksvatten genom att koka en hink med vatten i femton minuter eller mer, sila det kokta vattnet genom en trasa och förvara det i plastflaskor). Vi noterade också att våra frysta varor hade tinat. Vi var hoppfulla om att elförsörjningen skulle återställas till byggnaden, åtminstone under några timmar, under morgonen. Jag vill påpeka att jag av hälsoskäl har fått order av en läkare, Olga, att dricka mycket vatten varje dag.

Klockan 10.30 är allt normalt, om än fortfarande utan elförsörjning. Gatorna är fulla av biltrafik, inklusive många stora amerikanska bilar från 1950-talet, varav de flesta körs av egna företagare och som fungerar som kollektivtaxi (delas av så många som fem olika kunder) på stadens huvudgator. Dessutom kan man se olika internationella turister. Vädret är soligt och blåsig, till följd av orkanens medvind.

Jag tillbringade söndagseftermiddagen med att fortsätta läsa Xi Jinpings essäer. Hans läror är exceptionellt insiktsfulla. Olga deltog i ett dominospel med grannarna.

På söndagseftermiddagen hade grannarna blivit upprörda över det faktum att alla omgivande områden i Havanna hade fått tillbaka elförsörjningen, åtminstone periodvis, medan vårt område har haft kontinuerlig brist på el. Grannarna ansåg att det var respektlöst mot området och dess invånare.

Jag tror personligen att det måste finnas någon teknisk förklaring till situationen, eftersom regeringen inte har något intresse av att lämna ett tätbefolkat område som vårt utan tillsyn, där det av frustration eller på grund av stimulans från revolutionens fiender skulle kunna uppstå protester. Samtidigt var jag medveten om att människorna i zonen lämnas utan exakt information om vad som händer i zonen, och detta är en situation som skapar oro.

När mörkret föll på söndagen kunde man från vår balkong se att nästan hela staden var utan elektricitet. Men i de flesta områden i Havanna hade man åtminstone under en tid återställt tjänsterna. Vårt område hade dock varit utan el i sextio timmar i följd, från och med kl. 23.00 på söndagen. Vi hade börjat laga mat och dela med oss av nötkött och kyckling för att förhindra att det skulle bli

dåligt på grund av brist på kylning. En del var utan vatten och andra som hade tillräckligt med vatten delade med sig av det de hade.

Klockan 22.30 började två personer i området att slå i grytor med jämna mellanrum. Det lyckades inte provocera fram ett folkligt uppror. En av dem bor tvärs över gatan. Han smällde från sin balkong på andra våningen, till grannarnas och förbipasserandes likgiltighet. Återigen var människorna i området, trots den frustrerande oförklarliga förlängningen av mörkläggningen, inte intresserade av politiskt omoget beteende.

Klockan 04.00 på måndagen kunde vi från vår balkong se att nästan hela Havanna hade fått tillbaka elförsörjningen. Men vår närmaste zon i centrala Havanna hade fortfarande ingen service.

Klockan 4:30 tändes lamporna i vår lägenhet. Från balkongen kunde jag se att återinförandet endast gällde vårt kvarter och inte de kvarter i centrala Havanna som låg österut. Efter två eller tre minuter kollapsade dock servicen till vårt kvarter och vi var återigen utan ljus.

Klockan 9.00 informerade vår granne tvärs över korridoren (en jurist i ledningen för Metropolitan Bank och medlem av partiet) Olga om att uppstarten kl. 4.30 hade kollapsat eftersom kretsarna eller transformatorerna omedelbart hade gått sönder. De arbetar nu med att åtgärda detta problem. Hur lång tid det tar att reparera beror på vad den exakta källan till problemet är. Det kan ta två timmar, eller så kan det ta en vecka.

Klockan 11:40 tändes lamporna i vår lägenhet och förblev tända. Jag kunde höra hur vatten fylldes i lägenhetens vattentankar. Jag kopplade in kylskåpet. Efter sjuttiofyra timmar utan elförsörjning verkar det som om vi åtminstone har fått en tillfällig respit. Våra vattentankar var fulla igen och Olga Lidia slängde in en laddning kläder i tvättmaskinen. Under eftermiddagen hade elservicen två korta avbrott på mindre än tio minuter, men i övrigt fortsatte elservicen i vår lägenhet att fungera in på kvällen.

Jag kanske borde låta det vara osagt, men jag känner att jag borde säga att denna krönika har visat på det kubanska folkets värdighet och motståndskraft, som i tider av utmaningar hjälper varandra, hittar lösningar tillsammans, kommer ihåg att skratta och vänder sig bort från politisk omognad. Detta var budskapet i en ledare av Jorge Legaña i den kubanska televisionen på måndagskvällen.

Regeringens ministrar, provinsernas regeringschefer och partiledarna på nationell och provinsiell nivå har arbetat dag och natt för att återställa och utvidga nationens produktiva kapacitet, som brutits av den intensifierade blockaden sedan 2019, införd av Trump och upprätthållen av Biden.

Ingen bör tvivla på att den främsta orsaken till den nuvarande ekonomiska och energimässiga situationen på Kuba är USA:s ekonomiska, kommersiella och finansiella blockad av Kuba sedan 1960, en blockad som har intensifierats sedan 2019 genom nya åtgärder, inklusive det fullständiga genomförandet av lagstiftning som antogs på 1990-talet och som var utformad för att blockera transaktioner som involverade banker och företag i tredjeländer; och inklusive införandet av Kuba på en falsk lista över länder som påstås sponsra terrorism, vilket gör många banker, företag och potentiella investerare nervösa på grund av dess potentiella juridiska konsekvenser.

Vi befinner oss för närvarande mitt i vad vissa ledare i det globala syd beskriver som tredje världskriget, där olika stater med dynamiska tillväxtekonomier har skapat en världsomspännande process för antiimperialistiskt uppbygge, och de är under ekonomisk, ideologisk, politisk och i vissa fall militär attack från västmakterna, ledda av Förenta staterna. När ett land i krig bombas är det ingen som tror att de svårigheter som uppstår är ett resultat av den misslyckade ekonomiska politiken i det attackerade landet. Alla förstår att svårigheterna är ett direkt resultat av den militära attacken. Den ekonomiska aggressionen mot Kuba är mindre blodig, men dess konsekvenser är verkliga. Det borde vara allmänt känt att den intensifierade blockaden sedan 2019 är orsaken till strömavbrottet, och på dessa grunder borde USA ses som ansvarigt.

Kuba måste nå utanför sina gränser till ett neokolonialt världssystem, med en hegemonisk makt, USA, som är fast besluten att förhindra och bryta gynnsamma ekonomiska förbindelser som Kuba har för närvarande eller potentiellt. Under dessa förhållanden

kommer den ekonomiska tillväxten i bästa fall att vara mycket begränsad, och vissa svårigheter kommer att bestå. Trots detta finns Kuba kvar, och dess förmåga att hålla ut erkänns av världens folk. Jag har alltid hävdat att nyckeln till denna uthållighet är Kubas politiska system med folkdemokrati, som möjliggör en fortlöpande kommunikation och ömsesidig respekt mellan ledarskapet och folket. Och som framgår av krönikan ovan är folkets värdighet en annan viktig faktor.

Charles McKelvey, 241022, något nedkortat (ZT)

Power blackout in Cuba

För att kunna upprätthålla Svensk-Kubanskas solidaritets- och opinionsarbete behöver vi få in minst 150 000 kr under året till vår Kampfond. Om du har möjlighet, ge ett bidrag!

